

โรงเรียนทางเลือก 'ดรณสิกขาลัย' เพื่อพ่อแม่เพื่อประเทศไทย

บรรยากาศโรงเรียนที่แวดล้อมไปด้วยกลิ่นอายของการคิดวิเคราะห์ ค้นคว้า ประดิษฐ์ทดลอง ลองเล่น ลองทำ ท่ามกลางอาคารของคณะวิชาสาขาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) มีโรงเรียนทางเลือกระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นักเรียนประมาณ 80-100 คน แทรกตัวอยู่ในรั้วเดียวกัน ชื่อ ดรณสิกขาลัย โรงเรียนนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ ที่ก่อตั้งขึ้นมาโดยเจตนารมณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในเรื่องที่ตนเองสนใจผ่านโครงงานและการนำทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) มาใช้อย่างเต็มรูปแบบ

อย่างที่ พารณ อิศรเสนา ณ อยุธยาผู้อำนวยการใหญ่โรงเรียนดรณสิกขาลัยกล่าวว่า เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองหรือเรียนรู้ผ่านกลุ่ม รู้จักการทำงานเป็นทีมและเป็นกัลยาณมิตรจนติดเป็นนิสัย ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต

ที่นี้เราจึงเน้นให้เกิดการเรียนรู้เพื่อเรียนรู้ และให้เด็กคิดเพื่อให้เกิดคิดต่อไปได้ด้วยความเชื่อว่า บุคคลเจริญได้ด้วยจริยธรรมการดำเนินชีวิตอันใด องค์กรก็เจริญได้ด้วยจริยธรรมในการดำเนินกิจการอันนั้น

ดังนั้นการเรียนรู้ในดรณสิกขาลัยจึงจัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 50% แรกคือ การเรียนรู้ผ่านโครงงาน ซึ่งแต่ละภาคเรียนจะแบ่งกลุ่มนักเรียนคละอายุคละชั้นเรียน กลุ่มละ 8-12 คน เพื่อร่วมกันคิด และเรียนรู้ผ่านโครงงานที่มาจากความสนใจของผู้เรียน ต่อมาอีก 30% เป็นการเรียนรู้ตามการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาแบบทางการใน 3 วิชาหลัก คือภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ส่วนสุดท้าย 20% เป็นกิจกรรมอื่นๆ อาทิ ศิลปะ กีฬา ดนตรี เป็นต้น

ในภาคการศึกษาปัจจุบันมีนักเรียนทั้งสิ้น 80 คน ครูไทย 23 คน ครูต่างชาติ 10 คน ตั้งแต่ต้นเทอม ผู้เรียนจะเป็นผู้ร่วมกันคิดโครงงานขึ้นมา โดยภาคการศึกษาปัจจุบันมีทั้งหมด 9 เรื่อง ที่มีตั้งแต่เรื่องน้ำท่วมจนถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ โดยในห้องเรียนรู้แต่ละห้องครูจะมีบทบาทในฐานะครูผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ (Active Facilitator) ส่วนเด็ก ๆ คือผู้เรียน (Active Learner) แล้วบูรณาการการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี วิชาการ ศิลปวัฒนธรรม ศิลธรรมจรรยา ความเป็นไทยในโครงงานที่เด็ก ๆ คิดขึ้น

ส่วนการจัดการการเรียนรู้แบบConstructionism คืออะไร

ผู้อำนวยการใหญ่เล่าว่า วิธีการเรียนรู้ได้ทั้งในหลายโอกาส ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนรู้ของเด็กหรือผู้ใหญ่ หรือแม้แต่ในองค์กรธุรกิจซึ่งมีด้วยกัน 8 ขั้นตอน คือ ดูที่ความสนใจของผู้เรียน ครูทำการศึกษาหัวข้อเชื่อมโยงความรู้ที่เกี่ยวข้อง วางแผนบูรณาการทั้งแผนกวิชาทางวิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ลงไปในโครงงานของนักเรียน และหาวิทยากรที่เหมาะสมและมีความเชี่ยวชาญในโครงงานนั้น ๆ เพื่อมาให้ข้อมูลแก่นักเรียน

แล้วหลังจากนั้นครูและนักเรียนจะมาร่วมวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน ครูจะนำเสนอสิ่งที่ผู้เรียนน่าจะจะได้เรียนรู้ และสอบถามผู้เรียนในสิ่งที่อยากเรียนรู้ภายในหัวข้อโครงงานที่ผู้เรียนสนใจ ครูจะสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียนในการเรียนรู้ กิจกรรมที่จะช่วยเชื่อมโยงหัวข้อความรู้ต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเห็นภาพกว้างด้วยตนเอง ว่าหากจะศึกษาเรื่องนี้มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาเรื่องอะไรบ้าง จากนั้นครูจะให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิด (Mind Map) และให้นักเรียนทำปฏิทินตารางเวลาในการเรียนรู้แต่ละเรื่อง

จนถึงขั้นลงมือทำ ผ่านกระบวนการPDCA-Plan, Do, Check, Act แล้วจึงสรุปความรู้ เก็บบันทึกผลงานในหลายรูปแบบ อาทิ วารสาร หรือแผนภาพความคิด จัดทำเป็นพรีเซนเตชันผลงานนำเสนอให้ผู้ปกครองและผู้สนใจ

ก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ ประเมินผลทั้งทางด้านทักษะ ความรู้ และทัศนคติโดยการประเมินผลราย สัปดาห์แบบ 360 องศา แล้วจึงนำไปต่อยอดองค์ความรู้โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา ว่าผู้เรียนควรจะทำอะไร ต่อไป

ทั้งหมดนี้คือกระบวนการเรียนรู้ที่พารณบอกว่า ร.ร.แห่งนี้ไม่ได้พัฒนาเด็กสมองเพชร แต่พัฒนาเด็ก ปานกลางให้เป็นเด็กสมองเพชร เพื่อสร้างเด็กที่พร้อมจะอยู่กับโลกในอนาคตที่มีพัฒนาการที่ 5Q คือ IQ- ความสามารถทางด้านสติปัญญา, EQ-ความสามารถในการควบคุมอารมณ์, AQ-ความสามารถในการแก้ปัญหา วิกฤต, TQ-ความสามารถในการใช้และเลือกใช้เทคโนโลยี และMQ-ความฉลาดทางจริยธรรม เพื่อเป็นความหวังของพ่อแม่และเป็นอนาคตที่สดใสของประเทศชาติต่อไป

ที่มา: หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ฉบับวันที่ 9 - 12 ก.พ. 2555--